

lk 2 Sügav kummardus Eesti Tantsuhariduse Liidu ees...

Artiklid:
Midfoot

lk 3 Kevadine tantsu õu-
naaed - juured kokku ja viljad
puusse

lk 5 Konverents „Ballet. Why
and How?“ Stockholmis.

Lavadel:

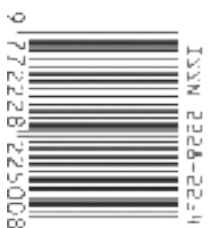
Hindfoot
lk 8 Ees ootamas / Lugemist
toimunust

Tantsust mõteldud, tantsust
kirjutatud:

lk 9 Keha ja alustus kaasaegse
tantsu aval

lk 11 Uudised

lk 14 Koolitused ja sünd-
mused

SÜGAV KUMMARDUS EESTI TANTSUHARIDUSE LIIDU EES...

kes tahtis ning suutis välja võidelda tantsija, tantsulavastaja ja pedagoogi Gerd Neggo nimelise tantsuõpetaja stipendiumi! Kuna ma osutusin esimeseks stipendiaadiks, siis soovin kutsuda Eesti tantsurahvast üles (peale napsu ja laulu tahaks ometigi liigutada):

*Ega see tantsuharidus kinkudelt kerki,
kasvab meis endis ja kannab me märki ...*

Selle stipendiumi perioodil olen jaganud oma “moodsa tantsu” kogemusi tantsutudengitele, näitlejatele, performantsi kunstnikele, inimestele nii siin Eestis kui ka Euroopas.

Kui nüüd rahast rääkida., siis kultuuriministeeriumist tuleva stipendiumi kandsin koheselt üle haridusministeeriumile (kuna hetkel õpin Eesti Kunstiakadeemias).

Oma hinges annetaksin stipendiumist ühe kolmandiku Eestis reaalselt TANTSUGA tegelevasse “nähtusse”! (kui summal oleks üks null otsas olnud).

Teie
Raido

**RAIDO MÄGI PÄVIS MÖÖDUNUD AASTAL
ESIMEST KORDA VÄLJA ANTUD GERD NEGGO
NIMELISE TANTSUÕPETAJA STIPENDIUMI**

KEVADINE TANTSU ÕUNAAED – JUURED KOKKU JA VILJAD PUUSSE

ANU VASK / ETHLI LIIGE

Kevel alustati tantsuvaldkonna arendamist vaatlusega kooli gümnaasiumi osas. Nii oli tantsu eripära ja võimalikkus just gümnaasiumiastmes haridusliidu kevadise kohtumise peateema. Ala tundvad praktikud arutlesid tantsuõppe olukorda gümnaasiumiosa valikainena, kehalise kasvatuses tunni osana ning ka laiemalt kultuuriruumi paiknevana.

Täiuslik õunaaia tegeletakse noorte puude aretamise, kasvatamise, hoidmise ja viljaka saagi plaanimisega. Samaaegselt. Tervikliku tegelemist taotletakse ka Tantsuhariduse Liidus, tantsu valdkondlikus õunaaias. Arutelul läheneti probleempunktile küll ükshaaval, aga nende paljususe tõttu osutus valdkondlik õunaaed segadusseajavalt ja paljulubavalt ideeküllaseks.

Räägitu sobib laiemaks jagamiseks. Juurtest alates. Nagu seda oli näiteks kevadel kostnud küsimus juurte kohta: mis toidab gümnaasiumi tantsu? Või millest sõltutakse selle vanuseastme igapäevatoos. Tõdeti, et lapsevanemad, kes kaasaegseid väärtusi soosivad, kes ise teavad-tunnevad tantsulusti, on (rahva- või muud) tantsu vihtudes parimad tantsuvaldkonna jõustajad ning tuntavaks toeks tantsuõpetajatele. Eeskujuga. Kogukonnas tantsides. Tegelemisega õpetades. Jah, nad on tantsu õunaaia kaudsed tõhusad juured. Lapsevanemate kaasamine on oluline.

Ning kohaliku omavalitsuse toetus on nagu õunaaia väetamine. Eesti tantsuelus tähendab see kohatist kasinat väetamist või siis loomulikku rammusat pinnast või tantsuviljade juhuslikku metsikult kasvada laskmist. Pilt on mitmekesine, sest omavalitsustel on vabadus otsustada oma haldusala (tantsu)tegevuste üle. Pole riiklikku nõuet. Seega on olukord paindlik ja vastutus on tegusate inimestele jagatud. Hea tahtmise korral saab mõndagi ära teha.

Ning metsikult kasvavatel vitsidel on oma võlu, nende imekspandaval kasvujõul. Sellel potentsiaalil, mis veel arendamata tantsueluga piirkondades peitub. Selles juhuslikkuses, kus õunad ise kasvavad. Kus tantsu võib õpetama sattuda hariduseta entusiast.

Koosolekul korraldada valdkonna arendamise vajalikkust just selgitamise abil. Mõistlik on sõnade abil teadvustada kohalikele omavalitsusele, veel tantsuhariduseta õpetajatele ja lastevanemaile tantsu erilist olulisust. Et selleks sõnu leida ja mõtteis selget joont hoida, on juba praegu abiks Tantsuhariduse Liidus sel kevadel koostatud materjalid tantsu olulisuse kohta. Kasutagem õunaaia (võitlevaid) sõnu!

Seega teadvustati info puudumist erinevates maakondades toimuva kohta, et mõista üldpilti, mis aitaks tõhusa ainekava loomiseni jõuda. Kuidas gümnaasiumis tantsitakse, missugusel tasemel, kelle juhendamisel, missugustes tingimustes? Üle-eestiline info liigub kärmelt, kuigi pisteliselt ja suusõnaliselt nagu folkloor, läbi Tantsuhariduse Liidu. Koosolekutel vahetatud kogemused on parim lähteallikas ja infopank, mille baasil haridusliiduna teadlikult valdkonda väetada. Soovist seda teadmistevahetust osavalt kasutada puhkes järgmine ideeõis koolituste, töötubade ja ajurünnakute korraldamise näol. Kasulik oleks ETHLi liikmete endi kogemustel põhinevaid teadmisi jagada (nt. stiilipõhiseid algteadmisi). Ka tunnis kasutatavat meditsiini- ja psühholoogialast lisateavet oodatakse. Erialaspetsialistidelt loomulikult. Värvikaid ideid jagus, need on koosoleku meelepeas.

Moodusti esmane gümnaasiumi ainekava koostamise töögrupp koosseisuga Silvia Purje, Heili Lindepuu, Astrid Väizene, Tõnu Pomerants. Töögrupi kokkusaamine oli ka kevadise kohtumise peaesmärk. Kõik hu-

vitatud on oodatud töögrupiga liituma! Palun andke endast märku liidu e-aadressil. Nüüd on võimalus oma kogemused olulisse ühistöösse suunata. Sel sügisel töögrupiga liituvad nn. aednikud peaksid saagiga ühele poole saama 2013. aasta alguseks. Öppeaastal 2013 oleks gümnaasiumi tantsu ainekava valmis ja toetaks praktikuid nende töös. Kevadisel kohtumisel tekkinud probleemküsimused, mis ainekavandamise hoovõtuks sobivad, on samuti koosoleku meelepeas.

Tantsu olemuslik eripära on olla loomulikkuse toetaja ja väljendaja, nii ei saa õpetamisel liigselt pead vangutada ja sõrme vibutada, muidu peletame tantsurõõmu. Kuidas hoida tantsurõõmu nii laial distsiplineeritud alal nagu on seda kool? Kogudes kokku kõik juured, kõik väetajad, jõustajad, toetajad, muidugi. Kuidas valdkonda tundes lisada oma isiklik panus? Nende raamivate küsimuste vahel paisati koosolekul rohkelt ideid. Kõik sai kirja ja on loetav juba eelmainitud meelepeana. Küll proovisid parimate soovidega sordiaretajad kõigest välja tuua mahlakaimad õunad. Osa valikust on varsti valmivate viljadega, nagu 2013 gümnaasiumi tantsuõpetuse ainekava. Enamus ideid aga vajab targaks teostuseks pikemat käivitamisega, läbimõeldust, liidu liikmete koostööpanust ja entusiasmi.

Eriti punaste põskedega tuleviku-õunad ehk tulevikuideed olid

- Teaduslik pilootprojekt kooli, eesmärgiga uurida tantsutundide kasutegureid, võimalusi, tulemusi.
- Tantsu tutvustavate etenduste/programmide sari koolidele.

Siin on ka valik koosolekul teadvustatud lopsakaid idee-õisi, mis baaseruksid sõnal või koostööl või ETHL liikmete endi teadmistel:

- Tantsuringi võiks gümnaasiumis arvestada valikainena
- Tekitada tuleks festival kooliõpilaste tantsu soosimiseks
- Koolide vahelist koostööd hoogustaksid ühised tantsutegevused: esinemised, peod jne.
- Gümnaasiumis tehtavad uurimistööd võiksid olla ka tantsuteemalised (ETHL-i poolt oleks abi temaatika otsimisel, juhendamisel)
- Tantsu võiks meedias laiemalt kajastada, näiteks „Õpetajate lehes“
- Koolis töötavate õpetajate suhtlusring võiks Eesti eri paigus kohutada, eesmärgiga kogemusi ja oskusi jagada ning end tööaasta jooksul vajalikuga turgutada.

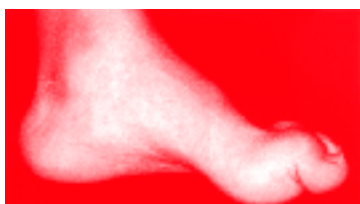

Kokkuvõtteks saab tõdeda, et fookusse võetud gümnaasiumiosas on tasakaal rõõmu ja täpsete oskuste omandamise vahel leida õunaiaa parimate hooldajate abil (kelleks on ainekava koostajate töögrupp). Nende kogemused ootavad läbirääkimist ja sõnalist ainekavasse vormimist.

Kõigi tantsust hoolivate õpetajate kogemuste-varamu avamine oleks tantsu õunaaias mitmeti ülioluline. Juurtele olulisim, viljadele kasulik. See annab kasvamisele suuna ja teadvustab vajadused. Õilis ja mahlakas õunaiaa elu.

Pildil TLÜ koreograafia osakonna II ja III kursuse tudengid lavastuses "Püha Kevad"
Foto: Reinis Spaile

KONVERENTS „BALLET. WHY AND HOW?“ STOCKHOLMIS.

**RENE NÕMMIK / FINE 5 TANTSUTEATRI KOREOGRAAF, TANSTU-
ÕPETAJA, TANTSIJAJA, TLÜ KOREOGRAAFIA OSAKONNA TANTSU-
KOMPOSITSIOONI ÕPPEJÕUD, EMTA TEATRIKUNSTI DOKTORANT**

13. – 15. septembrini toimus Stockholmis rahvusvaheline konverents „Ballet: Why and How?“, mille peamiseks teemaks oli balleti kui lavakunsti vormi, treeningsüsteemi ja kultuurilise pärandi minevik, olevik ja tulevik. Konverentsi avakõne tantsija ja koreograaf Cristina Caprioliilt andis sellele rahvusvahelisele sündmusele kohe vajaliku häälestuse: ballett on tunnustatud ja elujõuline lavakunsti vorm ja treeningsüsteem, kuid selle avane mine kaasaegsele kultuurile, kaasaegsetele arusaamadele on vältimatult vajalik. Esimest korda toimunud üritusel osalesid koreograafid, tantsuõpetajad, tantsijad, erinevate tantsukoolide juhid jt huvilised 24-st maailma riigist.

Konverentsil toimusid diskussioonid, avatud tööd, loeng-presentsatsioonid ja arutelud. Peale päevaprogrammi sai kahel öhtul ka teatris kaasaegset koreograafiat näha.

Minu muljed konverentsist on elavad: tundsin, et olen seltskonnas, kus suudetakse ja tahetakse kriitiliselt analüüsida kaasaegse balletikoolituse, laiemalt ka tantsukoolituse ja etendustegevuse sisulisi ja ka keelelisi (sõnavara) küsimusi. Pöörati tähelepanu meetoditele, kuidas tantsukunsti peamise meediumi – liikumiskunsti - õppimine ja tõlgendamine praegu toimub. Mainida tasub sedagi, et arutluse objekt oli just liikumine kui meedium, mitte balleti ja kaasaegse tantsu „multimediaalsus“, „interdistsiplinaarsus“, „piiride kompamine“, „otsingulisus“ jm taolised pahatihti küllalt segased, ähmased ja üldised mõisted. Tegeleti tantsukunsti sisuliste küsimuste püstitamise ja neile vastuste otsimisega.

Oluliste teemadena jooksid läbi ka organisatsioonilised küsimused - kus ja kuidas saavad vabakutselised tantsijad regulaarseid treeningtunde läbi viia? Milliseid tantsutreeninguid peale balletitundide veel toimub - kas ja kes nende toimumist toetab? Millistes ruumides ja kellele toimuvad treeningud? Milline on treeningtundide eesmärk, kuidas toimub õpetus jne.

Konverentsi töötubadest ja ettekannetest tulid välja erinevad arusaamad – kogenud meistrite (Edouard Lock, Ohad Naharin, Ana Laguna, Lawrence Rhodes jpt) kõrval olid esindatud ka noorte tegijate (Johan Forsberg, Jefta van Dinther jt) arutelud sellest, kas üldse ja kui, siis millisel moel klassikalise balleti traditsiooni õpitakse või oma lavastustes kasutatakse. Vaatamata vanusele leidsid kõik kõnelejad, et balleti õpingud on tulnud pigem kasuks. Samas tõi näiteks Naharin välja, et iseenesestmõistetavalt peab tantsija olema treenitud, kuid millist treeningüsteemi kasutatakse, ei ole nii oluline – oluline on, et igapäevase raske treeninguga ei suretataks ära „peidetud aaret“, „talenti“, mis meis igäühes kuskil peidus on. Naharin on kuulsaks saanud Gaga tehnika loojana, mida ühes konverentsi töötoas ka tutvustati. Lisaks väliste, füüsiliste eelduste olemasolule ja nende arendamisele, on tantsija ülesandeks ka oma sisemise maailma eest hoole kandmine – alati niiöelda elavaks jääda, analüüsida, küsida....

Jason Beechey Palucca tantsukoolist rõhutas, et tantsukoolitus ja lõppkokkuvõttes ka tantsukunsti „nägu“ kogu loominguulise tegevuse lõpptulemusena ei peaks olema riigiti nii sarnane - mõistagi on kasulik üksteise kogemustest õppida ja koostööd teha, kuid kohalikku loominguulist ja omapärast mõtlemist tuleb rohkem toetada. Seda kohtab ka tantsu turumajanduses aina vähem. Sungsoo Ahn Lõuna-Koreast kinnitas, et alustas balletitreeninguid 25-aastaselt ja alguses ei saanud aru, miks ta seda teeb – lihtsalt mingit tuima (läänemaailma) traditsiooni. Alles mõnda aega hiljem, kui ta hakkas oma keha ja meeltega mõistma, kuidas see süsteem tegelikult toimib, tekkis teadmine ja veendumus balleti vajalikkusest. Praegu teeb ta oma kaasaegse tantsu kompaniiga järjepidevalt balletitreeninguid, ent mitte selliseid, kus „kõik lihased kogu aeg pinges on“ või „5 kopikat tucharate vahel“ oleks.

Oluline on mõista, et tantsu õppimine VAJAB AEGA – neid protsesse, kus tantsijal tekib meediumiteadlikkus ja arusaamine oma keha tööst, ei saa väliste eesmärkide saavutamise nimel kuidagi kiirendada, õigemini ei tohi seda teha. Tantsu õppimine ei ole pelgalt mehhaaniline liikumiste kordamine muusika saatel või „kombinatsioonide vehkimine“. Hilistel õppijatel (Mats Ek alustas 27-aastaselt, Ohad Naharin 22-aastaselt) on kiiremini ja teadlikumalt õppija eelis, vähemalt Ahni ja Naharini endi sõnul. Muidugi on tarvis ka TAHTMIST ja ka AUSTUST selle kunstiliigi vastu.

Märkimisväärne, et mehi oli konverentsil pea sama palju kui naisi – ja minu suureks üllatuseks leidsid kõik (!) tänavatantsu ja/või teiste kaasaegete tantsutehnikatega tegelevad noored mehed (näit Pablo Acosta), et balleti õppimine on neid väga palju arendanud ja nende arusaamu ning ka töövõimalusi avardanud! Diskussioonil osalenud naised, nende hulgas ka näiteks Stina Nyberg, soovisid olid meelekindlat ja isegi raevukalt balletitraditsiooni vastu. Küll mõne mööndusega. Madeleine Lindh leidis, et isegi kui balletitundidest saadud oskused kuidagi otseselt vajalikud ei ole, võib teatud projektides sellise kooli läbimine olla ikkagi kasulik – keha teab, mäletab ja vajadusel kasutab neid oskusi juba automaatselt. Siiski eristusid meeste ja naiste arvamused just selles küsimuses päris teravalt.

Konverentsil tervikuna jäi kõlama arusaam, et tänapäeva koreograafiat iseloomustavad kriitiline vaatenurk elule ja maailmale, pingeline mineviku ja tuleviku vahel, erinevad koreograafia loomise mudelid ja tööriistad, tantsutehniline ja kontseptuaalne sidusus. Klassikaline ballett on väljakujunenud mudel, mis on ajatu, teadust (teooriat) ja praktikat (tantsutreeningut - tehnikat) ühendav süsteem, mille üheks omapäraks on väljakujunenud keel. Christina Caprioli, Lawrence Rhodes, Sangsoo Ahn toonitasid, et tantsutehnikate (ka balleti) õppimine aitab õppida mõistma ja aru saada tantsukeelest kui omaette kunstikeelest, mis on pigem tajutav-tunnetatav ja tegelikult raskesti verbaliseeritav. Toodi välja ka mõte, et ballett kui lavakunsti vorm ei peaks piirduma narratiivsusega, lihtsate vastuste otsimise

ja nende eksponeerimisega. Tantsukunstiga tegelejad peaks sagedamini küsima küsimusi – nii iseenda kui ka neid ümbritseva maailma kohta. Stockholmi tantsukõrgkooli professor Caprioli leidis, et kaasaegne tantsukunst peaks intensiivsemalt otsima tänapäevast koreo-poeetilist keelt!

Lawrence Rhodes Juilliardi koolist arvas, et tantsukunst on ennekõike PRAKTIKA, mida esitatakse mitmel erineval moel. See on praktika, mida tuleb reaalselt teha, isiklikult tunnetada ja kogeda läbi mitmete korduste. Tema põhimõteteks balleti õpetamisel on: individuaalne anatoomiline lähenemine igale õppijale; arusaam, et kõik liikumised algavad keha keskusest- tsentrist; kogemus, et tugevad kerelihased tagavad liikumisvabaduse jäsemetes jne. Tantsijad õpivad treeningprotsessis, lavastusproovidega, improvisatsioonidega, teiste ja iseenda vaatamise ja jälgimisega ning ka kordamisega – ja nendest, kes tõepoolest oma asja armastuse ja andumusega teevad, võivad ühel päeval saada õpetajad, koreograafid, uurijad jne. Selle mõttesuunaga nõustus ka Mats Eki lavastuste esitantsija ja muusa Ana Laguna. Ta alustas balletiõpinguid Hispaanias, kuid 17aastaselt Gullberg Balletiga liitudes tuli tal väga palju oma varasemat balletikogemust ümber mõtestada. Nüüd leiab ta, et klassikalised tantsijad on tihti liiga kinni välistes vormiküsimustes. Rohkem peaks märkama inimeste liikumist tavakontekstis, et õppida aru saama liikumise ja mõtte sügavamatest seostest. Ta arvas, et näitlejad liiguvad vahetumalt kui balletitantsijad.

Konverentsi töötubades ja aruteludes kõlas tihti ka küsimus kuidas õppida tantsu nii, et see ei oleks tervisele kahjulik, ei paneks tantsijat „kinni“, toetaks tantsija individuaalset arengut nii tantsutehniliselt kui loovalt – Annemarie Autere ja Amy Raymond'i töötubades tegeleti tantsu somaatiliste aspektidega, siselihaste avastamise ja rakendamise ning ka balleti ja loova improvisatsioonilise mõtlemise sidumisega.

Vaatamata arvamuste paljususele ja erimeelsustele maitsetes, tehnikates, stiilides, kontseptsioonides jne, jäadi kokkuvõttes toetavaks väga erinevate suundumuste osas, mis ju lõppkokkuvõttes kõik ühte eesmärki teenivad – süvendada ja väärtustada liikumis- ja tantsutehnikat kui oskust „oma keeles“ uusi maailmu luua.

Balletil ja tantsukunstil tervikuna on minevik, olevik ja tulevik – nii tundus konverentsil kogetu põhjal mulle. Kuid erimeelsustest tulenevaid pingeid oli konverentsil õhus palju - ja see oli teiselt positiivne.

Järgmine konverents “Ballet: Here and Now?” toimub 2015 aastal Hollandis.

[HTTP://BALLETWHYANDHOW.COM/ENGLISH/CONFERENCE/STARTPAGE/?SITE=8](http://balletwhyandhow.com/english/conference/startpage/?site=8)

SÕITU TOETAS SA ARCHIMEDES

EES OOTAMAS

ZUGA ÜHENDATUD TANTSIJATE LAVASTUSE

"ZUGA TEAB TÕDE" SHOWING

30. oktoobril Püha Vaimu SAALis

Planeeritud esietendus: 26.02.2013 Kanuti Gildi SAAL

ENAM INFOT: [HTTP://WWW.SAAL.EE/EVENT/537/](http://www.saal.ee/event/537/)

MARIA GOLTSMANI MUINASJUTULINE

TANTSULAVASTUS "SOFI JA VÕLULIND"

Esietendus 3. novembril Jõhvi Kontserdimajas

Järgmised etendused 6., 7. ja 8. detsembril

Tallinnas KUMU auditooriumis

ENAM INFOT: [WWW.INARKE.EE](http://www.inarke.ee)

RENATE VALME FÜÜSILISE

TEATRI ETENDUS "PUNG"

Esietendus 14. novembril Tallinnas Okasroosikese Lossis

ENAM INFOT: [HTTP://STU.EE/LAVASTUSED/PUNG/](http://stu.ee/lavastused/pung/)

LUGEMIST TOIMUNUST

KUST TULEB KURJUS?

Katrina Helstein / Femme / 09.10.2012/

JUTT TAGA, LAHVATAB HOMMIK 2012

Teve Floren / Müürileht-online / 18.09.2012

ET ASUDA TANTSUTEATRI PROTSESSIS...

Katrina Helstein/ Müürileht-online / 17.09.2012

PEALELEND. TRIINU ARON

Tambet Kaugema / Sirp / 14.09.2012

TANTSULIST AUGUSTIT KOKKU VÕTTES

Marie Pullerits / Sirp / 14.09.2012

AUGUSTI TANTSUFESTIVAL – TEISPOOL TAPJATEKSTE

Keiu Virro / Sirp / 14.09.2012

TULEVIKUTÄHT 2012: JAGATUD KOHV JA ISIKLIK TEE.

TEGEVUSKUNSTNIK KADRI NOORMETS NAUDIB HOMMIKUKOHVI,

VABADUST JA VÄLJAKUTSEID.

Kairi Prints / Ekspress / 11.01.2012

KEHA JA ALASTUS KAASAEGSE TANTSU LAVAL

TRIIN MARTS

Alasti keha ilmumine (kaasaegse tantsu) lavale põhjustab alati natuke segadust. See on mõneti kummuline, arvestades, kui palju igapäevaselt räägitakse keha eest hoolitsemisest või seksist, kui palju on võimalik meedia vahendusel näha alasti või pool-alasti kehasid, kuidas enesehinangu-temaatilistes telesaadetes rõhutatakse alasti keha ilu ning räägitakse, kuidas peab oma keha üle uhkust tundma. Siiski muutub lavale jõudnud alastus tihti omaette teemaks ning enamasti on saalis ikka keegi, kes pärast etendust rahulolematult ühmab „Oli siis tarvis paljaks võtta?“. Tundub, et kui lavastuses kasutatakse alastust, siis sellel aktil peab olema kindlasti oluline tähendus – *statement*. Tihti nähakse alastust soovina ärritada, provotseerida. Kas alastuse kasutamine saaks olla lihtsalt üks autori paljudest lavastuslikest valikutest – võrdsel tasemel maika või talvekasukaga, otsustega muusika või valguse vallas? Kas alasti keha on tõepoolest alati omaette *statement*?

Enne, kui riided kõrvale heita, tundub oluline püüda mõista, et erinevas kontekstis lavale seatud keha võib omada väga erinevaid eesmärke ning endas kanda või edastada mitmesuguseid tähendusi. Keha kaasaegse tantsu laval ei ole sama, mida näeb klassikalises teatris või balletti jälgides. Võiks arvata, et inimkeha ei muutu, kuid just kontekst annab juhised, kuidas lavale jõudnud mõtestada.

Keha kaasaegses tantsus ei ole iseenesest mõistetav, pidevalt kulgeva tantsulise liikumise vahendaja. Sellega ei üritata täita ideaalset vormi, vaid pigem nähakse keha sotsiaalse objektina.

Suhetumine arengutega kultuurivaldkonnas ning muutused teatrimärkide kasutuses on viinud piiride hägustumiseni teatri, tantsu ja ka performance-kunsti vahel.¹ Vaatajale püütakse pakkuda mitte representatsiooni, vaid teadlikult vahendamata kogemust „reaalsest“ (ajast, ruumist, kehast). Rohkem räägitakse esinejast kui näitlejast või tantsijast, kuna tegu ei ole enam rolli täitjaga. Esineja pakub mõtiskluseks ja vaatluseks oma kohalolu – seega, nagu varem performance-kunstis, kerkib esile reaalsus, „elavus“, mis rõhutab inimese lihtsa kohalolu provokatiiivsust, mitte teatraalse figuuri kehastamist.¹ Samas see „lihtne kohalolu“ ei ole tegelikult kaugeltki mitte lihtne, sest ka ilma rollita ei näe vaataja laval „puhast lehte“, vaid isegi niisama laval seisva esineja keha kannab tohutul hulgal infot: On ta mees või naine? Milline ta välja näeb? Millised on ta riided? Kuidas ta hingab? Ja nii edasi. Kaasaegne tants püüabki tegeleda sotsiaalse kehaga, selle uurimise ja mõtestamisega.

Sageli tekitab kaasaegsele tantsule omane kehaga toimimine vaatajas esialgu segadust ja ebamugavust. Kuigi põhjuseid on kindlasti veel mitmeid, võib üks fundamentaalsemaid pärineda meile niivõrd omasest teaduslikust maailmavaatest. Nimelt muudab teaduslik lähenemine keha mõistuse/hinge/psühholoogia kõrval teisejärguliseks.² Keha mõistetakse tavateadmises stabiilsena, kõik kehalised probleemid on lihtsalt seletatavad. Kui aga keha tõstetakse laval esikohale, ei anta vihjeid ega juhuseid selle kohta, mis peaks toimuma esineja hinges, kui stabiilse ja kindla „objektiga“ leiab aset midagi, millele ei saa kohe mõistuslikku seletust anda, tekitabki see segadust ja rahulolematust. Nüüd aga võib juba aimata reaktsiooni, mis sünnib, kui niigi kimbatust tekitav keha on laval alasti.

Alastus on endiselt isiklik teema - ükskõik kas keha paljastamine leiab aset avalikus või privaatses ruumis, on selle esmane tunnusjoon ikkagi era-valda tungimine. Sellest tulenevalt tundub laval oleva alasti kehaga silmitsi seismine tema privaatsuse rikkumisena, rikkumisena, mis ei lähtu vaataja tahtest. Siiski – teatrile ongi omane isikliku ja avaliku ruumi vaastandus ning tungimine tegelaskuju personaalsesse mõttemaailma. Kuidas on siis alasti keha suurem paljastus kui karakteri psühholoogia sügavustesse tungimine? Siinkohal võib võimaliku vastuse leida eespool kirjeldatud kaasaegse tantsu keha eripärast - klassikaliste rollide puudumisest. Kui laval on esineja „ise“, siis on küsimus juba reaalse inimese privaatsuses, mitte fiktsionaalse karakteri paljastamises. Esteetiliselt distantsi lõhub nii publiku kui tegelikult ka esineja jaoks veelgi enam see, kui esineja sooritab ja esitab tegevusi, mis mõjutavad ja isegi kasutavad ära tema keha, keha on nii tegevuse subjekt kui ka objekt.³ Esteetilise distantsiga kaob ka väljamõeldise turvaline mugavus.

Alasti keha laval mõjub ja ilmselt jääbki mõjuma provotseerivalt. Teatriteaduse professor ja teoreetik Hans-Thies Lehmann arvab, et ratsionaliseerimise ajastul, ajastul, mil ideaaliks on kalkuleerimine ja turu üldine mõistuspärasus, muutubki teatri ülesandeks tegeleda afekti äärmustega kasutades riski esteetikat - äärmuseid, mis alati sisaldavad endas võimalikkust, et need on kellegi jaoks solvavad või vastuvõetamatud, sest need lõhuvad tabusid.¹ Arvan, et selles valguses võib vaadelda kaasaegset kunsti laiemalt, sealhulgas tantsu.

Kui korograaf-lavastaja on julgenud lavale tuua midagi, mis rikub norme ja tavasid, siis ka vaataja ülesandeks on riskida – mitte alludes oma esmasele reaktsioonile, vaid tungides pealispinna alla. Sel juhul muutub küsimus „Kas oli tarvis riidest lahti võtta?“ (või üldisemalt „Miks nii?“) etteheitest püüdeks laval toimuvat mõista ja sellega suhestuda. Nii on vaatajal võimalus pakutavast protsessist aktiivselt osa võtta ning seeläbi saab sündida ka tugevam kunstiline elamus.

¹ Lehmann, H. T. 2006. Postdramatic theatre. London: Routledge. Lk 134, 135, 186

² Cazelles, B. 1994. Bodies on stage and the production of meaning. – Rmt: Corps mystique, corps sacré: textual transfigurations of the body from the middle ages to the seventeenth century. New Haven ; London : Yale University Press, lk 56-73

³ Lepecki, A. 2006. Exhausting dance: performance and the politics of movement. New York: Routledge

**ARTIKLI ALUSEKS ON TRIIN MARTSI TANTSUKUNSTI ERIALA
SEMINARITÖÖ „KEHA JA ALASTUS KAASAEGSE TANTSU LAVAL.
SASHA WALTZ “KÖRPER”“
(TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA, 2011)**

**ARTIKLEID
HÜPERMOBIILSE TANTSU ÕPETAMINE**

Moira McCormack

EESTI RAHVATANTSU JA RAHVAMUUSIKA SELTS KUULUTAB VÄLJA TANTSUSPETSIALISTI KUTSE TAOTLEMISE.

TAOTLETAVAD KUTSETASEMED

- 1) Rahvatantsuspetsialist III, IV ja V
- 2) Kaasaegse tantsu spetsialist III, IV ja V
- 3) Tantsija III ja IV
- 4) Koreograaf-lavastaja III, IV ja V

DOKUMENDID

avaldus, isikut-, haridust- ja kvalifikatsiooni tõendavad koopiad, portfoolio, IV ja V taseme taotlemisel motivatsioonikiri, maksekorraldus

ESITADA 12.11.2012

Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsi
Tõnismägi 2 / Endla 3 10122 TALLINN
eksam – detsembri esimeses pooles 2012

Tallinna Ülikoolis ja TÜ Viljandi Kultuuriakadeemias
kutseeksami sooritamise tasu

III tase – 31,95 eurot, IV tase – 51,12 eurot, V tase – 63,91 eurot

INFO

WWW.ERRS.EE, KUTSEOMISTAMINE

ERRS@ERRS.EE, ERIKA@ERRS.EE

ERIKA PÕLENDIK 5202751, ANGELA ARRASTE 5204413

WWW.KUTSEKODA.EE / WWW.EUROPASSIKESKUS.EE

MAIT AGU NIMELISE STIPENDIUMI PÄLVIS SAILE-JOHANNA LANGSEPP

Juba neljateistkümnendat korda välja antava iga-aastase Mait Agu nimelise stipendiumi pälvis seekord Saile-Johanna Langsepp, kes lõpetas 2012. aastal koreograafia eriala bakalaureuseõppe. Stipendium suuruses 1000 eurot antakse kätte 6. detsembril KUMU auditooriumis tantsulavastuse „Sofi ja Võlulind“ esietendusel, kus peaosas astub üles värske stipendiaat.

Stipendiumikomisjon tõi Saile-Johanna Langsepa puhul esile tema lavaküpsuse, loomingulise distsiplineerituse ja põhjalikkuse ning professionaalse suhtumise õppe- ja loometöösse.

Mait Agu nimeline stipendium loodi TLÜ koreograafia osakonnas 1999. aastal eesmärgiga toetada andekaid tudengeid ning noori tantsuloojaid. Stipendium antakse üliõpilasele või loomingulisele kollektiivile, kes on eelmise õppeaasta jooksul silma paistnud loomingulise või teoreetilise tööga, olnud edukas ja aktiivne õppetöös ning võtnud osa erinevatest tantsualastest projektidest.

Varasemate stipendiaatide hulka kuuluvad Janek Savolainen, Külli Roosna, Tantsuteater Tee Kuubis, Hiiumaa Tantsufestival jpt.

STIPENDIAATIDE TÄIELIKKU NIMEKIRJA SAAB VAADATA SIIT.

NÄGEMISPUUDEGA INIMESTE JA TANTSUKUNSTNIKE ÜHISPROJEKT FRAGILE OOTAB ETTEPANEKUID LÕPP- KONVERENTSILE

Nägemispuudega inimeste ja tantsukunstnike ühisprojekti Fragile otsib enda projekti lõppkonverentsile, mis toimub Tallinnas aprillis 2013, uurijaid/õpetajaid või kunstnikke, kes on tegelenud/tegelevad nägemispuudega inimeste temaatikaga kunstivaldkondades.

Kui teate ükskõik millisest maailma nurgast kedagi, kes on selle spetsiifika koga kokku puutunud, oleksime väga tänulikud üleskutse edastamise üle. Samuti ootame vihjeid antud sisust huvitatud välismaiste ja kohalike info/üleskutse edastamise kanalite või kontaktide kohta.

LISAINFORMASIOON: [KARMENO@TLU.EE](mailto:karmeno@tlu.ee) / 52 14 524

KARMEN ONG, FRAGILE EESTI KOORDINAATOR

[ENAM INFOT: WWW.FRAGILEDANCE.COM](http://WWW.FRAGILEDANCE.COM)

E.T.A TANTSUTUUR ESITLEB UUSI LAVASTUSI

E.T.A Tantsukeskus on juba kolmel aastal Tantsutuuri raames toonud lavale kaks kaasaegse tantsu lavastust, milles osalevad Eesti noored tantsijad. Täna on Tantsutuuri kasvanud välja jätkuusutlik loominguiline platvorm noortele tantsijatele, mille eesmärgiks on luua hea pinnas erinevatele “noort jõudu” kaasavatale loovatele protsessidele ning rõhutada noorte tantsijate võimekust tehnilise soorituse ja lavalise artistlikkuse osas. Selle hooaja esimese Tantsutuuri projektina tulevad 8. ja 11. novembril kell 19.00 NO99 kammersaalis esitlusele Krista Kösteri “Blush/Pealispinna all” ning Ruslan Stepanovi “Distance”.

KRISTA KÖSTER “BLUSH/PEALISPINNA ALL”

Pealispinna all ja hetkel mil minus on kõige rohkem vastuolusid, olen ma terviklik (V. Woolf)

Pulss peksab, õhk väreleb, käed higistavad, hõõgun...nendel piinlikushetkedel oleme kõige õrnemad kuid ka kõige säravamad. Me räägime punastamisest, sellest halastamatust reaktsioonist, mis paljastab meie varjatud soove, hirme, tundeid, mõtteid.

Lavastus ja koreograafia: Krista Köster

Laval: Egle-Riin Rüütel, Nele Tüvi, Maria-Netti Nüganen, Railis Korjuhin

Muusika: Aleksander Zedeljov

RUSLAN STEPANOV “DISTANCE”

Tantsijad täidavad lavalolevaid distantse füüsilise keelega. Nende tähelepanu on kehal ja ruumil ning nende orgaanilisel ühendusel. Selles kõiges on midagi võistluslikku, kuid mitte tantsijate vahel. Ärritused esinevad keha koordinatsiooni ning koreograafia vahel, mille tõttu tekib lavale omapärane kvaliteet.

Lavastus ja koreograafia: Ruslan Stepanov

Laval: Egle-Riin Rüütel, Maria-Netti Nüganen, Monika Tomingas, Ksenja Ruzevits

ÄRKSAD KUNSTNIKUD, TEGUDELE! VÕIMALUS RESIDENTUURIKS

SÕLTUMATU TANTSU ÜHENDUS KUTSUB OKASROOSIKESE LOSSI
RESIDENTUURI

Okasroosikse Lossi must saal on septembrist 2012 avatud uus mitmepalge-
line loomestudio Tallinna vanalinnas (Uus 19), mis töötab projektruumi
põhimõttel. See on koht kunstnikele, keda huvitab aja rütm ja selles liiku-
mine.

Okasroosikese residentuuri eesmärgiks

- luua loominguline keskkond aega ja ruumi otsivatele kunstnikele
- julgustada kunstnikke otsingute teekonnale aega võtma
- olla avatud sündivatele ideedele ja impulssidele
- pakkuda senisest enam võimalusi eesti vabakutselistele kunstnikele
rahvusvaheliseks koostööks loometasandil

Okasroosikese lossi residentuur annab võimaluse erinevale kunstnikule
(rühmitusele) oma loomeperioodi läbiviimiseks ning selle protsessi ja
perioodi tulemuste avalikuks ettenäitamiseks. Avalike ettenäitamiste ja
aruteludega soovime avada lossi residendid ja nende tegevused avalikkuse-
le ning kujundada lossist loominguliste otsingute keskus, kus on samavõrd
mugav kohal olla nii kunstnikul kui tema külalisel.

OKASROOSIKESE LOSSI KURAATORID

LIISI EELMAA JA TRIINU ARON

KONTAKT: TRIINU@STU.EE / +372 50 94 854

EESTI TEATRILIIDU GILD OOTAB LOOVISIKUID LIITUMA

Kaudselt on Teatriliidu Gildi loomine reaktsiooniks ümbritseva maailma
muutumisele, kus teatrit tehakse üha enam väljaspool n.ö institutsionaalseid
teatrimaju – tänavatel, loomelinnakutes, kultuurikateldes. Ühest küljest
tähendab see teatritegemise piiride avardumist, vabanemist, teatri muu-
tumist demokraatlikumaks. Paraku tähendab see ka vanade institutsioonide
poolt teatritegijatele pakutud kaitsvate seinte hajumist – vähem püsivaid
töökohti, rohkem projektipõhisust, rohkem vabakutselisust. Nii et ühest
küljest on vabadus muidugi meeldiv asi, kuid nagu ikka kaasnevad uue
vabadusega ka uued mured ja vastutus. Asjade eest, mida vanasti korraldas
tööandja, tuleb vabakutselistel nüüd hoolt kanda ise. Eelkõige puudutab see
just loominguväliseid asju – lepinguid, asjaajamist, oma ravi- ja pensioni-
kindlustuse korraldamist jne. Seni on vabakutselised olnud nende muredega
sisuliselt lageda taeva all. Igaüks on toimetanud vastavalt oma parimatele
oskustele ja äranägemisele, mõni edukamalt mõni vähem. Teatriliidu Gildi
mõte oleks nüüd see vabaduse „tüütu“ kaaskoorem neilt oma õlgadele võtta
ja loovisikute energiat seeläbi rohkem loometevuseks vabastada.

Kokkuvõttes ongi Gild eelkõige mõeldud teatriga seotud vabakutseliste loo-
visikute koondamiseks ühe mütsi alla ja teatrite suhtlemise lihtsustamiseks
nendega. Muidugi on meile teretulnud ka teatrites töötavad palgalised
trupiliikmed – neile tahab Gild olla parim viis oma töö korraldamiseks väl-
jaspool koduteatrit tehtavates projektides. Et see kõik aga realselt toimida
saaks, peab Gildil olema palju tublisid liikmeid.

LISAINFORMATSIOON TEATRILIIDU KODULEHEL.

TANTSIJALT TANTSIJALE TREENINGUD
24. SEPTEMBER - 31. DETSEMBER

E KELL 10.00-11.30 KAASAEGNE BALLETT, MARIA GOLTSMAN
T KELL 10.00-11.30 KAASAEGNE BALLETT, MARIA GOLTSMAN
K KELL 10.00-11.30 KAASAEGNE TANTS, MARIA UPPIN
N KELL 10.00-11.30 KAASAEGNE TANTS, MARIA UPPIN

„tantsijalt tantsijale“ treeningud toimuvad Tallinna Tantsuakadeemias (Estonia pst 9).
Treeningute hinnad on vastavuses Tallinna Tantsuakadeemia hinnakirjaga.
Eesti Tantsukunstnike ja Eesti Tantsuhariduse Liitude liikmetele kehtib soodushind: kümme korra kaart (38,- eur)

KAASAEGSE LIMON'I TEHNIKA KURSUS VOL. 2
OKTOOBRI JA NOVEMBRIS TARTUS

Oktoobri ja novembri laupäevadel on Tartus suurepärase võimalus tutvuda ja/või ennast täiendada Limon'i tehnika printsiipide osas. Sobib nii neile, kes on Limon'i tehnikaga varem kokku puutunud kui neile, kelle jaoks asi päris uus!

LISAINFO

OKTOOBER

5. 10. 2012 - 9. 03. 2013 TANTSULINE

LIIKUMINE PÕHIKOOLI KEHALISE KASVATUSE TUNNIS

Põlva Ühisgümnaasiumis

19. 10. 2012- 6.04. 2013 TANTSULINE

LIIKUMINE PÕHIKOOLI KEHALISE KASVATUSE TUNNIS

Rakvere Realgümnaasiumis

19.10. TANTSULINE LIIKUMINE LASTEAIAS / ALGKLASSIDES

õp. Zoja Mellov

Eesti Tantsuagentuuri saalis Tallinnas

25. 10 - 26. 10. KUNSTITERAAPIATE KONVERENTS

“KUNSTID TERVISE HEAKS”

Tallinna Ülikooli Kunstide Instituut

NOVEMBER

9.11. TANTSULINE LIIKUMINE LASTEAIAS / ALGKLASSIDES

õp. Zoja Mellov

Eesti Tantsuagentuuri saalis Tallinnas

15.-17. NOV. RAHVATANTSUKONVERENTS

„JALGRATAS VIIULI VASTU“

